

1086 Sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 5.3.1985 Sayı : 18685)

Kanun No.
3156

Kabul Tarihi :
26 . 2 . 1985

MADDE 1. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 1. — Mahkemelerin görevi kanunla belirlenir.

Görev, dava olunan şeyin değerine göre belirtilmiş ise, görevli mahkemenin tespitinde, davanın açıldığı gündeki değer esas tutulmak üzere, aşağıdaki maddeler hükümleri uygulanır. Faiz, icra tazminatı ve giderler görevin tespitinde hesaba katılmaz.

MADDE 2. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 8. — Sulh mahkemesi :

I. — İflas davalarıyla vakfa ilişkin davalar hariç olmak üzere, mamelek hukukundan doğan değer veya miktarı beşyüzbin lirayı geçmeyen davaları,

II. — Dava konusu olan şeyin değerine bakılmaksızın :

1. İcra ve İflas Kanununun onuncu babında yer alan 269 ve 272 nci ve sonraki maddeleri hükümleri hariç olmak üzere, kira sözleşmesine dayanan her türlü tahliye, aktin feshi yahut tespit davaları, bu davalarla birlikte açılmış kira alacağı ve tazminat davaları ve bunlara karşılık olarak açılan davaları,

2. Taşınır ve taşınmaz mal veya hakkın paylaşılmasına ve ortaklığın giderilmesine ait davaları,

3. Taşınır ve taşınmaz mallarda yalnız zilyetliğin korunması ile ilgili davaları,

4. Türk Kanunu Medenisininin 163 üncü maddesinde yazılı tedbirleri ve bunların değiştirilmesi veya kaldırılması isteklerini, aynı Kanunun 95, 159, 173, 261, 271 inci maddeleri ile Borçlar Kanununun 91, 92 nci maddelerinde mahkemeye veya hâkime verilen işleri,

5. Evlenmeye ve evlat edinmeye izin verilmesi isteklerini,

6. Mirascılık belgesi verilmesi hakkındaki isteklerle, bu belgenin değiştirilmesi veya iptali davalarını,

III. — Bu ve diğer kanunların sulh mahkemesi veya hâkimlerini görevlendirdiği dava ve işleri, Görür.

MADDE 3. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 25. — Yetkili mahkemenin bir davaya bakmasına fiili veya hukuki bir engel çıktığı veya iki mahkemenin yargısal sınırları kapsamının belirlenmesinde tereddüt edildiği takdirde, yetkili mahkemenin tayini için Yargıtaya başvurulur.

İki mahkemenin aynı dava hakkında göreve veya yetkiye ilişkin olarak verdikleri kararlar temyiz edilmeksizin kesinleştiği takdirde, görevli veya yetkili mahkeme Yargıtayca belirlenir.

Yargıtayca verilen merci tayini kararları ile temyiz incelemesi sonucu kesinleşen göreve veya yetkiye ilişkin kararlar, davaya ondan sonra bakacak mahkemeyi bağlar.

MADDE 4. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 45 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Temyiz mercii ayrı olan davaların da bu madde hükmüne göre birleştirilmesine karar verilebilir. Bu halde temyiz incelemesi, birleştirilen davalarda uyuşmazlığı doğuran asıl hukuki ilişkiye ait kararları inceleyen Yargıtay dairesince yapılır.

3156

1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 176 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tarafların uyuşması halinde veya dava bir tarafın yokluğunda görülmekte ise hazır olan tarafın isteği üzerine yukarıdaki iş ve davalara bakılması adli ara vermeden sonraya bırakılabilir.

MADDE 6. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 179 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 179. — Dava dilekçesinde aşağıdaki hususlar bulunur :

1. Tarafların ve varsa kanunî temsilci veya vekillerinin ad ve soyadları ile adresleri,
2. Açık bir şekilde dava konusu,
3. Davacının iddiasının dayanağı olan bütün vakıaların sıra numarası altında açık özetleri ve delillerinin nelerden ibaret olduğu,
4. Hukukî sebeplerin özeti,
5. Açık bir şekilde iddia ve savunma,
6. Karşı tarafın hangi sürede cevap verebileceği,
7. Davacının veya varsa kanunî temsilci yahut vekilinin imzası.

MADDE 7. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 193 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Her iki halde, karara karşı temyiz süresinin sona erdiği veya Yargıtayın onama kararının tebliğ edildiği tarihten başlayarak on gün içinde yeniden dilekçe verilmesi veya yeniden çağrı kağıdı tebliğ ettirilmesi gerekir.

MADDE 8. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 200 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 200. — Cevap dilekçesinin 179 uncu maddenin bir ve ikinci bentlerinde yer alan kayıtlardan başka aşağıdaki hususları da ihtiva etmesi gerekir :

1. Davacı tarafından bildirilmiş olan vakıaların her biri hakkında verilecek cevaplar,
2. Açıkça savunma,
3. Davanın veya varsa kanunî temsilci yahut vekilinin imzası.

180 inci madde hükmü, cevap dilekçesi hakkında da uygulanır.

MADDE 9. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 202 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 202. — Davalı cevap dilekçesinde karşılık dava da dahil olmak üzere bütün iddia ve savunmaları ile sebeplerini birlikte bildirmeye mecburdur.

MADDE 10. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 213 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 213. — Davanın her aşamasında tahkikat hâkimi iki tarafı veya vekillerini çağırarak davanın maddî olguları hakkında beyanlarını dinleyebilir ve sonuç vereceği umulan hallerde bunları sulha da teşvik edebilir.

Tahkikat sırasında taraflara çıkartılacak çağrı kâğıtlarında, tarafların belli edilen günde mahkemede hazır bulunmadıkları takdirde, tahkikata yokluklarında devam edileceği bildirilir.

Geçerli bir özürü olmadan gelmeyen taraf yokluğunda cereyan eden işlemlere itiraz edemez.

MADDE 11. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 234 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 234. — İsticvap için çağırılmasına karar verilen tarafa, geçerli bir özürü olmaksızın gelmediği veya tertip olunan soruları cevaplandırmadığı takdirde sorulan vakıaları ikrar etmiş sayılacağı, çıkarılacak davetiyeye yazılır. Çağrılan taraf özürsüz olarak gelmediği veya gelip de soruları cevapsız bıraktığı takdirde, mahkeme sorulan vakıaları ikrar edilmiş sayar.

3156

MADDE 12. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 278 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Mahkemeye gelmekten veya gelip de ifayı vazifeden imtina eden ehli-vukuf hakkında şahadete ilişkin hükümler uygulanır.

MADDE 13. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 337 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 337. — Yemin için çağrılacak kimseye, geçerli bir özürü olmaksızın yemin için tayin olunan günde gelmediği takdirde yeminden kaçınmış ve yemin edeceği vakıaların sabit olmuş sayılacağına karar verileceği, çıkarılacak davetiyede yazılmak suretiyle bildirilir. Tayin edilen günde o kimse gelmezse yeminden kaçınmış ve yemin edeceği vakıaların da sabit olmuş sayılmasına karar verilir.

Yemin davetiyesine yemine konu hususlar açıkça yazılır.

MADDE 14. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 377 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 377. — Asliye mahkemesinde 375 inci maddede yazılı işlemler bittikten sonra sözlü yargılama ve hüküm için tayin olunacak günde mahkemede hazır bulunmak üzere iki taraf davet olunur. Taraflara çıkarılacak davetiyede belli edilen günde mahkemede hazır bulunmadıkları takdirde yargılamaya yokluklarında devam edileceği ve hüküm verileceği belirtilir. Tayin edilecek gün, acele durumlar dışında yedi günden az olamaz.

Sözlü yargılama için tayin edilen günde herhangi bir tahkikat işlemi yapılmış ise 213 üncü maddenin son fıkrası hükmü burada da uygulanır.

Sözlü yargılama 376 nci madde hükmüne uygun olarak yapılır.

MADDE 15. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 381 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 381. — Mahkeme, hazır olan tarafın iddia ve savunmalarını dinledikten sonra yargılamanın sona erdiğini bildirerek kararını tefhim eder.

Kararın tefhimi, en az 388 inci maddede belirtilen hüküm sonucunun duruşma tutanağına geçirilerek okunması suretiyle olur.

Zorunlu nedenlerle yalnız hüküm sonucunun tefhim edildiği hallerde, gerekçeli kararın tefhim tarihinden başlayarak onbeş gün içinde yazılması gerekir.

MADDE 16. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 388 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 388. — Karar aşağıdaki hususları kapsar :

1. Kararı veren mahkeme ile hâkim veya hâkimlerin ve tutanak kâtibinin ad ve soyadları ve sicil numaraları, mahkeme çeşitli sıfatlarla görev yapıyorsa kararın hangi sıfatla verildiği,

2. Tarafların ve davaya katılanların kimlikleri ile varsa kanunî temsilci ve vekillerinin ad ve soyadları ile adresleri,

3. İki tarafın iddia ve savunmalarının özeti, anlaşlıkları ve anlaşamadıkları hususlar, ihtilafli konular hakkında toplanan deliller, delillerin tartışması, ret ve üstün tutma sebepleri, sabit görülen vakıalarda bunlardan çıkarılan sonuç ve hukukî sebep,

4. Hüküm sonucu ile varsa kanun yolları,

5. Kararın verildiği tarih ve hâkim veya hâkimlerin ve tutanak kâtibinin imzaları,

Hüküm sonucu kısmında, gerekçeye ait herhangi bir söz tekrar edilmeksizin, istek sonuçlarından her biri hakkında verilen hükümle taraflara yüklenen borç ve tanınan hakların, mümkünse sıra numarası altında birer birer, açık, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde gösterilmesi gereklidir.

MADDE 17. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun onbirinci fasıl başlığı «İşlemden Kaldırma ve Davanın Açılmaması Sayılması» olarak değiştirilmiştir.

MADDE 18. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 409 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 409. — Oturuma çağrılmış olan tarafların hiçbiri gelmediği veya gelip de davayı takip etmeyeceklerini bildirdikleri takdirde dava yenileninceye kadar dosyanın işlemden kaldırılmasına karar verilir.

Oturum gününün belli edilmesi için tarafların başvurması gereken hallerde, gün tespit ettirilmemiş ise, son işlem tarihinden başlayarak bir ay geçmekle birinci fıkra hükmü uygulanır.

Yukarıdaki fıkralar hükmü gereğince dosyası işlemden kaldırılmış olan dava, işlemden kaldırıldığı tarihten başlayarak üç ay içinde taraflardan birinin dilekçe ile başvurması üzerine yenilenebilir. Yenileme dilekçesi, oturum, gün, saat ve yerini bildiren çağrı kâğıdı ile birlikte taraflara tebliğ olunur.

Dava dosyanın işlemden kaldırıldığı tarihten başlayarak bir ay geçtikten sonra yenilenirse yeniden harç alınır; bu harç yenileyen tarafından ödenir ve karşı tarafa yüklenemez. Bu şekilde harç verilerek yenilenen dava, yeni bir dava sayılmaz.

İşlemden kaldırıldığı tarihten başlayarak üç ay içinde yenilenmeyen davalar açılmamış sayılır ve mahkeme bu hususta kendiliğinden karar verilerek kayıt kapatılır.

Birinci ve ikinci fıkralar gereğince işlemde kaldırılmasına karar verilmiş ve sonradan yenilenmiş olan dava, ilk yenilemeden sonra bir defadan fazla takipsiz bırakılamaz. Aksi halde beşinci fıkra hükmü uygulanır.

MADDE 19. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427 nci maddesinin iki, üç, dört ve beşinci fıkraları sırasıyla aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Miktar veya değeri yüzbin lirayı geçmeyen taşınır mal ve alacak davalarına ilişkin nihai kararlar kesinlidir.

Alacağın bir kısmının dava edilmiş olması halinde, yüzbin liralık kesinlik sınırı alacağın tamamına göre belirlenir.

Alacağın tamamının dava edilmiş olması halinde, hükümde, asıl isteminin kabul edilmeyen bölümü yüzbin lirayı geçmeyen tarafın temyiz hakkı yoktur; şu kadar ki karşı tarafça temyiz yoluna başvurulması halinde, düzenleyeceği cevap dilekçesinde temyize ilişkin itirazlarını ileri sürmesi mümkündür.

438 inci maddenin birinci fıkrasındaki bir milyon liralık duruşma sınırı ile 440 ncı maddenin üçüncü fıkrasının birinci bendindeki beşyüzbin liralık karar düzeltme sınırının belirlenmesinde yukarıdaki fıkra hükmü kıyasen uygulanır.

MADDE 20. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 432 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Temyiz süresi onbeş gündür. Bu süre 8.1.1943 tarih ve 4353 sayılı Kanuna tabi kamu kuruluşları hakkında otuz gündür. Temyiz süreleri, ilamın usulen taraflardan her birine tebliği ile işlemeye başlar.

MADDE 21. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 438 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yargıtay temyiz incelemesini dosya üzerinde yapar. Ancak tüzelkişiliğin feshine veya genel kurul kararlarının iptaline, evlenmenin butlanına veya feshine, boşanma veya ayrılığa, velayete, nesebe ve kısıtlamaya ilişkin davalarla miktar veya değeri bir milyon lirayı aşan alacak ve ayın davalarında taraflardan biri temyiz dilekçesi veya cevap dilekçesinde duruşma yapılmasını istemiş ise, Yargıtayca bir gün belli edilerek taraflara usulen tebligat yapılır. Tebliğ tarihi ile duruşma günü arasında en az onbeş gün bulunması gerekir; taraflar gelmişlerse bu süreye bakılmaz. Tebligat gideri verilmemişse duruşma isteği dikkate alınmaz.

MADDE 22. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 440 ncı maddesinin III numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

III. Yargıtayın aşağıdaki kararları hakkında karar düzeltmesi yoluna gidilemez :

1. Miktar veya değeri beşyüzbin liradan az olan davalara ait hükümlerin onanması veya bozulmasına ilişkin kararlar,

2. 8 inci maddede gösterilen havalara ait hükümlerin onanması veya bozulmasına ilişkin kararlar (8 inci maddenin II numaralı fıkrasının 6 nolu bendindeki davalar, bu fıkranın (1) numaralı bendindeki hüküm saklı kalmak koşuluyla; kira sözleşmesine dayanan tahliye ve akdin feshi davaları ile bu davalarla birlikte açılmış kira alacağı ve tazminat davaları ve bunlara karşılık olarak açılan davalar ve Kat Mülkiyeti Kanunundan doğan davalar hariç),

3. Görevsizlik, yetkisizlik, hâkimin reddi, dava veya karşılık davanın açılmamış sayılması, davaların birleştirilmesi ve merci belirtilmesi kararları,

4. Hakemlerin verdiği hükümlerin ve bu Kanunun tahkim hükümlerine göre mahkemece verilecek kararların onanmasına veya bozulmasına ilişkin kararlar.

MADDE 23. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 489 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 489. — Evrak üzerinde hüküm verilmesi istenilmediği takdirde, 376 ncı maddeye göre hâkim iki tarafın son sözlerini dinledikten sonra yargılamanın sona erdiğini bildirerek kararını tefhim eder.

Kararın tefhimi, en az 388 inci maddede belirtilen hüküm sonucunun duruşma tutanağına geçirilerek okunması suretiyle olur.

Zorunlu nedenlerle yalnız hüküm sonucunun tefhim edildiği hallerde, gerekçeli kararın tefhim tarihinden başlayarak onbeş gün içinde yazılması gerekir.

MADDE 24. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 566 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sulh hâkimi, değerinin tespiti mümkün olan ve beşyüzbin lirayı geçmeyen uyuşmazlıkları da basit usule göre çözümler.

MADDE 25. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 410, 411, 412, 563 ve 564 üncü maddeleri ile 510 uncu maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinden sonra gelen (iki taraftan biri ispatı vücut etmezse gıyab kararı kendisine tebliğ edilmez.) ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 26. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa aşağıdaki ek maddeler ilave edilmiştir.

EK MADDE 1. — Büyük şehir belediye sınırları içerisinde davayı görmekte olan mahkeme, kesin zorunluluk olmadıkça bu belediye sınırları içerisinde bulunan şahit ve bilirkişilerin istinabe yolu ile dinlenilmesine karar veremez.

EK MADDE 2. — Görev, kesin hüküm, Yargıtayda duruşma, karar düzeltme ve senetle ispata ilişkin maddelerdeki parasal sınırlar, 1 Ocak 1990 tarihinden itibaren dört katı olarak uygulanır. Bu uygulama nedeniyle görevsizlik kararı verilemez.

GEÇİCİ MADDE — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun bu Kanunla değiştirilen hükümleri, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanır.

Şu kadar ki :

a) 25 inci madde ile 193 üncü maddenin üçüncü fıkrasında değişiklik yapan hükümler, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra verilen göreve ve yetkiye ilişkin kararlar ile yapılacak eski hale getirme istemleri;

b) 45 inci maddenin dördüncü fıkrası, 427, 432 ve 438 inci maddeler ile 440 ncı maddenin III numaralı fıkrasında değişiklik yapan hükümler, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra verilecek nihai kararlara karşı yapılacak temyiz ve karar düzeltme istemleri;

c) 176 ncı maddenin ikinci fıkrası, 278 inci maddenin üçüncü fıkrası, 381, 388 ve 489 uncu maddelerde değişiklik yapan hükümler ile bu Kanuna eklenen Ek Madde 1 hükmü, Kanunun yürürlüğünden önce mevcut dava ve işler;

Hakkında da uygulanır.

MADDE 27. — Bu Kanun yayımı tarihinden bir ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 28. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Cilt	Türkiye Büyük Millet Meclisi	
	Birleşim	Sayfa
8	27	304
12	51	149
	54	306:322
	56	379
13	65	171:174

I - Gerekçeli 235 ve 235'e 1 inci ek S. Sayılı basmayazılar Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/624.